

ŠTATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina - oteče. V teh časih splošnega ja cen, potrebuje list Vaše vanje. Skušajte imeti naročnino naprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 40. — Šte NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 28, 1944 — PONEDELJEK, 28. FEBRUARJA, 1944 VOLUME LII. LETNIK LII.

RUSI BOMBARDIRAJO HELSINKI

Potniki, ki so prišli iz Finske v Stockholm, pripovedujejo, da so ruski aeroplani 12 ur bombardirali finski prestolico Helsinki in da je bila v dolgem delu mesta razbita vsaka šipa. V napadu je bilo nad 600 aeroplanov, ki so neprestano metali bombe od sobote zvečer pa do 6 jutraj v nedeljo.

United Press poroča, da je bilo celo mesto v plamenih, da se je dvigal dim 10,000 čevljev visoko in da je bilo mogoče videti sij ognja 250 milj daleč.

Ko je v nedeljo popoldne odletel aeroplan, ki je peljal potnike iz Helsinkijev v Stockholm, so poslopja vsenčilica še vedno gorela. Vsi drugi požari so bili pogasjeni.

Zelo je bilo poškodovano pred mestje Toekoe. Poulčina železnica je prenehala voziti. Mnogo vodovodnih cevi je bilo razbitih vsled česar mnogo krajev mesta nima vode. Telefonska zveza je bila pretrgana.

Nedeljski časopisi večinoma niso izšli, ker so bile tiskarne porušene ali poškodovane. Koliko ljudi je bilo ubitih, ni znano.

Ruski letalci so razbili zelo širok pas skozi sredino mesta od Sandvik pomolov do Skatudden pristanišča. Zaseda je bila glavna železniška postaja, toda je bila samo malo poškodovana.

Med velikimi poslopji, ki niso bila poškodovana, so poslanska zbornica, predsedniška palača in cerkev sv. Nikolaja.

Ko je padla bomba pred hotel Kaemp, so bile razbite vse šipe. Razbita so bila vsa okna na glavni poti, v Foerenings banki, ki je največja v mestu in v Švedski hiši.

Neko čisto poročilo pravi, da je bilo izstreljenih 12 ruskih aeroplanov.

Poleg Helsinkijev so ruski letalci tudi bombardirali Uleaborg v severni Finski ter Kotka Aabo in Tornea.

Potniki, ki so prišli iz Finske, pravijo, da je bilo razbitih nekaj šip na krasnem ameriškem poslaništvu in ravno tako na angleškem in nemškem poslaništvu.

VAŽNO NAZNANILO

Urad za rekonstrukcijo in rehabilitacijo Jugoslavije (UNRRA) išče sposobne osebe, ki bi bile pripravljene prevzeti službo za to delo.

Potrebujemo se:

- učitelji,
- profesorji,
- tehnični inženirji,
- zdravniki,
- zobozdravniki,
- eksekutivni uradniki,
- socialni delavci,
- bolničarke,
- streljnice —

in raznovrstni drugi profesionalci jugoslovanskega pokolenja. Med te spadajo bodisi tu rojeni ali naturalizirani jugoslovanski Amerikanci, ki imajo potrebne kvalifikacije in sposobnost za rekonstrukcijsko in reliefno delo.

Tisti, ki so zainteresirani v tako delo in službo, naj se obrnejo posredno v angleščini na naslov:

LOUIS ADAMIC, Miford, New Jersey.

NAZNANILO

Stara zaloga zemljevidov (Atlasov) je prodala. Novo zalogo bodo prejeli okrog 15. MARČA. Vsi tisti, ki so jih naročili, prosimo, da malo potrpe.

Kaligarna "Glas Naroda"

Kralj Peter baje ujetnik "Bele roke" v Kairu

London 26. feb. — Zaeno s poročilom, da je tekom tega leta pristal pri Titu v Jugoslaviji Churchillov sin Randolph, je prišlo tudi poročilo, poslano iz Kaira katero navaja, da je kralj Pter zaprosil premierja Churchilla, naj ga reši iz krempljev takozvane "Bele roke" ter mu omogoči, da pride nazaj v London, kjer bi se posvetoval z zavezniškimi voditelji v svrhu dosege kakega dogovora, ki bi pomagal ukiniti prelivanje bratske krvi v Jugoslaviji.

Peter je poslal Churchilla pismo brez vednosti članov svoje vlade, kakor pravi omenjeno poročilo, ter je v njem podalnil premierju položaj, v katerem se nahaja. Omenen je izrazil vročo željo, da se sestanek z zavezniškimi voditelji čim hitreje in v miru rešitev problemov, ki prete zajeti celo Jugoslavijo v krvavo civilno vojno.

Kairski viri, ki so podali to vest trdijo, da se Peter zaveda, da so okrog njega gotove oškodljivosti, ki skušajo preprečiti kralju izvedenje kakega načrta, po katerem bi bilo mogoče doseči kompromis z maršalom Titom. Te osebnosti ga tudi drže v Kairu, kot pravega jetnika in mu ne dovolijo, da bi odšel v London na posvetovanje z zavezniškimi voditelji.

Dobro informirani jugoslovanski krogi v Kairu in Londonu pravijo, da je v teku gibanje, ki stremi za tem, da ovrže kraljevo vladno zamejstvom, ter na njeno mesto postavi militaristično vladno, kateri bi načeloval ali bi bil jugoslovanski premier gen. Dušan Simović ali pa Bora Mirković, ki je bil tudi udeležen pri izvedbi prevrata v letu 1941, ko se je narod Jugoslavije uprl podpisu pakta z naciji ozir. z osi.

Gotovi jugoslovanski krogi so mnenja, da bo morda gen. Simović poklican, da sestavi militaristično vladno pod kraljem Petrom. To mnenje se posebno utrjuje dejstvo, da je Simović pred kratkim po radiju apeliral na Jugoslovane, naj prenehajo z medsebojnimi bojevanjem in se vsi združijo v boju.

DOBRODOŠLA POŠILJKA Z DOMA

Ameriški topničarji nekje v Italiji jedo pjo je razdelil med svoje tovariše. Otico, ki jo je prejel nek vojak z doma in

Rusi zavzeli 300 krajev

VELIKE JAPONSKE IZGUBE NA TRUKU

Admiral Chester W. Nimitz je sporočil, da je bilo pri napadu na Truk 16. in 17. februarja potopljenih 40 japonskih ladij, mesto 26, kot je bilo prvotno poročano. To so pokazale fotografije, ki so bile pozneje objavljene.

Poleg tega je bil uničen 201 aeroplan, 50 pa jih je bilo poškodovanih.

Od začetka vojne je bilo potopljenih 1191 japonskih ladij.

Zavezniški letalci so tudi napadli sovražne prevozne zveze v Dalnaci, kakor je razvidno iz zavezniškega poročila podanega danes.

Nemci poraženi v bojih pri Liki

London, 26. feb. — Poročilo Osvobodilne fronte navaja, da se vrše v več predelih jugoslovanske fronte uspešne akcije partizanov proti sovražniku ter da je bila v okolju Otočca in Like poražena nemška kolona, ki je štela 800 mož. Tekom bojev je bilo ubitih tudi 80 hrvaških Ustašev, ki se bore z Nemci proti partizanom.

V Hercegovini pa so zabeležili uspeh Nemci, ko so prodrli iz Gacke proti Bihaću. Vendar so partizani tekom bojev v tem predelju pobili nad 100 nacistev in ranili kakih 150 ali več.

NEMŠKI KOLONIZATORJI SE NE BODO VRNILI V RAJH

London, 24. feb. (ONA). — Potujoči nemški kmetje-kolonizatorji so že zopet na potu na nove farme — kar je zdaj že njihov tretji dom v teku 3 let.

SPOLNE BOLEZNI SO SE ZELO RAZŠIRILE MED MLADINO

New York. — Seznami suhih številčk so navadno pustilo berilo, toda, kadar se te številke tičejo mladih 16-letnih deklet, tedaj se je vredno pomuditi pri njih in jih nekoliko preštudirati.

Kot je razvidno iz tozadnega poročila se je samo v mestu New Yorku pomnožilo število sifilitično bolnih mladih ljudi za 132% in to vključuje samo mladino med 15 in 19 let starosti ter povečini mlada dekleta, ki letajo okrog z mornarji in vojniki ter se nalezajo spolnih bolezni.

Na letni konferenci New York Tuberculosis and Health Association, je pred kratkim povedala Miss E. A. Dines, da se je število spolno bolnih pomnožilo za 76 odst. med mladino v starosti od 20 do 24 let. Spričo tega visokega porastka spolnih bolezni med mladimi ljudmi so zdravstvene oblasti v skrbeh in apelirajo na starše, naj pazijo na mladino in posebno na mlada dekleta. Ob enem pa se pripravlja program, potem katerega se bo skušalo zaustaviti nadaljni pohod te uničevalne bolezni med mladino. Zdravniki pravijo, da

Bojevanje ob dalmatinski obali je bilo tekom zadnjih mesecev z ozirom na operacijske uspehe negotovo tako za sovražnika kot za partizane, kajti oboji so skušali na vsak način obdržati kontrolo nad važnimi dalmatinskimi otoki, da bi si tako mogli zavarovati pomorske dovozne poti do celinske obale. Opazovalci menijo, da bo zavzetje otoka Brač, če ga bodo mogli partizani obdržati v svojih rokah, velikega strateškega pomena za zaveznike ter za dovažanje pomoči partizanom samim.

London, 26. feb. — Po današnjih poročilih so partizani zavzeli nadaljna dva otoka ob jadranski obali in sicer s pomočjo britskih "komandos", ki so nedavno pristali na dalmatinskem otočju z namenom, da pomagajo četam Osvobodilne vojske obdržati v svoji posesti važne otoke ob obrežnem pasu, ki je iz vidika napoveda ne invazije strateško važen za zavezniške sile v Italiji. Zavzeta otoka sta otok Krk in Pag.

"GLAS NARODA"
 (VOICE OF THE PEOPLE)
 Owned and Published by Slavica Publishing Company, (A Corporation)
 Frank Schner, President; Ignace Hada, Treasurer; Joseph Lapina, Sec.
 Place of business of the corporation and addresses of above officers:
 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
51st Year
 "Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
 and Holidays.
 Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.
 ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
 \$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.
 "Glas Naroda" izlazi vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.
 "GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
 Telephone: CHelsea 2-1243

NACIJSKA GROZODEJSTVA V KRIVEM ROGU

Ruski listi sedaj pridobujejo podrobnosti o ljutih bojih za Krivaj Rog, ki ga je rdeča armada zavzela v torek prejšnjega tedna. Listi tudi popisujejo, kako uničenje in opustošenje so Nemci pustili za seboj v mestu.

Listi navajajo, da so Nemci v Krivem Rogu, ki je pred vojno štél 197.621 prebivalcev, v dveh letih njegove okupacije porušili 17.000 civilnih ljudi.

Kakor poročajo listi Pravda, Rdeča zvezda in Izvestija, so Nemci silno utrili vse ceste in železnice, ki so vodile v Krivaj Rog in armada se je trdovratno borila na izrecno povelje Adolfa Hitlerja, ki je zapovedal, da mesto drže, pa naj se zgodi, kar hoče, kajti železni rudniki v okolici mesta so največje važnosti za nemški vojni stroj.

Najhujši boji so se bili okoli železnih tovarn, okoli rudnikov, ob železnicah in cestah, toda rdeča armada je navzlic hudim viharjem stalno napredovala.

"Naše čete so morale očistiti mesto od hiše do hiše, od ulice do ulice," je pisal poročevalec Pravde. "Nemci so porušili mesto in vse industrijske naprave, ki so jih mogli. Okoli Orjenikidze rudnika je bilo najmodernejšo rudarsko naselje in najboljši del mesta. Dvenadstropne hiše iz opeke in enodružinske hiše so obkroževali vrtovi in drevesa. Vseposvoda pa so tla pokrita s kamenjem in steklom. Lesene stavbe na mnogih krajih se vedno gore.

"Kovinska tovarna nudi isti žalostni pogled. Peči, ki so bile ponos Krivega Roga, so v razvalinah. Delavci, ki so ostali zadelj, se sedaj vračajo v tovarne ter pospravljajo ruševino.

"V rudniku št. 5 je skupina delavcev ostala v jami, da jih ne bi bili poslali drugam. Njih skrivališče pa so Nemci izvolali in so k njim v jamo poslali vojaka, da jih pregovori, da pridejo ven. Vojaka pa so sprejeli s strelji iz avtomatičnih pušk. Nemci so se razjarili in so vhod v rov razstrelili. Sedaj rešile naglo kopljejo, da mogoče še rešijo svoje zasute tovariše."

"Počet uničenja leži nad celim mestom. Sredi mesta so bili razstreljena vsa največja poslopja in šole in so zgorale. Nemci so porušili veliko elektrarno in vse za mesto potrebne naprave."

Prebivalci, ki so preživeli okupacijo in obleganje, so povedali častnikom rdeče armade, da so Nemci odpeljali civilno prebivalstvo v Valjavo rudnik. So jih postrelili in njihova trupla pometali v rov. Kot pravi Pravda, je bilo na ta način umorjenih 17.000 ljudi.

Izvestija poročajo, da je 16 let stara Ženja Palamarčuk povedala, da so Nemci odpeljali v sužensko delo v Nemčijo več sto dečkov in deklet. Pri odhodu jim niso niti dovolili, da bi se poslovili od svojih starišev.

To so poročila o grozodejstvih, ki so jih Nemci izvršili nad civilnim prebivalstvom samo v Krivem Rogu. Slišali pa smo tudi o grozodejstvih, ki so jih Nemci uganjali tudi po drugih ruskih krajih. Kot zverina lomastijo Nemci po zavzetih deželah in morijo civilno prebivalstvo, kot ga niso morili niti Huni, niti Turki.

Ko bodo zavezniške armade enkrat prišle na nemška tla, bi Nemci zaslužili, da bi zavezniški z njimi postopali ravno tako kruto, kot Nemci postopajo s prebivalci po zasedenih deželah. Toda zavezniški se nad nemškim prebivalstvom ne bodo maščevali na ta način, da bi zahtevali zob za zob, kajti to je pod častjo, da bi se kazali, da so krvoločne zveri.

Toda kako povračilo za vsa ta grozodejstva bodo zavezniški zahtevali od Nemčije?

PORAZI VPLIVAJO NA HITLERJA

Časnikarski poročevalci za United Press Ralph E. Heinzen je imel svoj urad v Vichyju, ko pa so Nemci zasedli celo Francijo, je bil interviran, sedaj pa je bil izpuščen in iz Portugalske poročala zanimive stvari o Hitlerju in drugih nacijskih veljakah.

Tako pripoveduje o Hitlerju, da se je zadnje čase vsled zaporednih velikih porazov popolnoma izpremenil. V zadnjih dvajsetih mesecih se je postal deset let, kar je mogoče posebno opaziti po velikem porazu pri Stalingradu. Medtem ko je prej hodil vedno vzravnano, je sedaj sključen in izgleda zelo izmučen.

V nacijski stranki so mu njegovi pristaši še vedno zelo udani. Izven stranke pa je njegov ugled zelo padel. Samo najzvestejši njegovi pristaši se med seboj pozdravljajo s "Heil Hitler!"

Dobelnasti Hermann Goering je tudi izgubil mnogo na svojem ugledu in največ vsled slabega zdravja. Skušal je shujšati, toda prenašlo in dobil je srčno napako ter je moral šest mesecev ostati doma. Pozneje pa je dijeeto opustil, oprijel se je svojih starih navad in sedaj je še mnogo debelejši, kot je bil prej.

Edini, ki se je še dobro ohranil, je Heinrich Himmler, načelnik 600.000 gestapovcev v Nemčiji in v zasedenih deželah. Zvezda feldmaršala Erwina Rommela tudi omedleva. Mnogo nemških generalov je bilo potisnjenih v ozadje in so skoro popolnoma pozabljeni. Od septembra lanskega leta je bilo na ruski fronti ubitih 22 generalov. Le malo generalov je v vojnih poročilih še imenovanih.

STORIMO SVOJO DOLŽNOST

Piše Ignace Musich

Moneda se vsi dobro zavedajo, da je Heinrich Himmler, načelnik 600.000 gestapovcev v Nemčiji in v zasedenih deželah. Zvezda feldmaršala Erwina Rommela tudi omedleva. Mnogo nemških generalov je bilo potisnjenih v ozadje in so skoro popolnoma pozabljeni. Od septembra lanskega leta je bilo na ruski fronti ubitih 22 generalov. Le malo generalov je v vojnih poročilih še imenovanih.

Ranjeni so in rabijo pomoči. Nekateri so si skozi ta resnični krvavi mlin in so strli, duševno in telesno in pomoči jim mora biti dana. Mi, ki smo doma, v kolikor toliko udobnem stanju, moramo gledati na to da jim ne ostanemo dolžni. vsaj kar se tiče utehe in odnosa. ki smo jim jo zmožni dati. Popolnoma se tako ne moremo odplačati, pa če še jako poskušamo.

Premišli sedaj vsakdo in od pri roko, kadar te prosi pomoči za Rdeči križ! In tokrat se premišli in poglubi tvoj misel v to nesrečno igro, predno zaloputneš vrata pred nosom žločke, ki išče pomoči zanje. Menda ni takega človeka med nami vsaj lanske leto se je pokazalo, da ljudje razumejo položaj in letos, ker je potreba še toliko večja, moramo biti pa še širokegrudnejši, kadar dajemo za ta plemeniti namen.

Nikar ne recimo: ali že zopet? Kje neki naj jemljem? Saj ne morem! Nobeden vojakov se ne more opredeliti z takim izgovorom; in mi ne smemo iskati izhoda v takih izgovorih, pač pa moramo seči v žep in se odrezati, kot se spodobi. To ni samo dobro dejanje, ni samo miloščina, pač pa je to, da damo, naša dolžnost. ki nam jo nalaga državljanstvo in katere ne smemo prezreti. Vojak se bje za vse, brez izjeme. Vojak ne izbira, za koga daje svoje življenje in mi ne smemo misliti, da smo izjema; da se vseh tiče, samo nas ne. Za nekatere je to dolgo družalo, toda ne sme več! Vsak mora nositi svoj delež.

Stariši, katerih sinovi so šli, imajo svoje trde ure, in svoje žalostne ure, kljub temu pa se odzivajo z vso verno in mi pa, ki smo toliko srečnejši in lahko spimo brez skrbi, kot v nikak drugi državi na svetu, in še jemo s svojo družino oh mizi, nekajeno s skrbmi, brez praznih stolov, kamor bi uhalo oko, pri vsaki jedi in pri vsakem obisku, moramo napeči vse moči in dati njim pomoč kolikor največ znamo.

Ako ste gotovo čitali, se vrši prihodnjega nedeljo shod v Slovenskem domu v Brooklynu. Ali bi ne bilo lepo, ko bi vsi

prišli tja in napolnili dvorano? Mogoče kakšna osebnost od Rdečega križa, ali kak drugi državni uradnik bo navzelo in je jako žalostno in vpliva zelo potro na vse, če je udeležba slaba. Uradnik pa odide s slabim vtisom, češ, ta narod se niče ne zanima za našo državo, edino, po kar je prišel sem, je to, da se do siteda naje in nabere denarja, za dolžnost mu pa ni nič — in da fika nalo. Vidite, to se ne neha in ne omenja samo v domu, to gre dalje, poročila potujejo, ne samo od slovenske skupine, prav tako od vseh drugih. Ko bi se šlo že samo za našo slovensko stvar — kakor je potrebna, pa vendar si že odpuštim. Malo pokritiziramo, pa se pozabi in drugič pa zopet pridemo skupaj, pa je vse dobro. Pač družinski krog, toda Rdeči križ je pa druga stvar in če damo, se delno odkupimo naši novi domovini za dobroto, ki nam jih je delila in jih še kljub težavnemu vojnemu stanju, poleg tega pa pomagamo tistim iz trpljenja zato, da smo mi varni. Rdeči križ nima mej in gre kamor ga kliče glas trpečega. Če ga bo klical, kot ga je že tudi v naše kraje, pa bo šel tja. Torej pridite, in pridite vsi! In dajte, ter date vsi — med nami ne sme biti zakrknjenosti. Ali ho dvorana do zadnjega kotička polna? Pridite pogledat in pridite vsi, pa stavim, da ho. — Na svidenje!

RAY BROCK ODPUŠČEN OD NEW YORK TIMES-a

Prelom v ameriškem naziranju z ozirom na Jugoslavijo, postaja čezdalje bolj določen in viden. Res uradni Washington radi nekih diplomatskih ozirov še vedno priznava vlado kralja Petra II. a faktično je Tito smatran za resničnega predstavnika jugoslovanskega naroda.

Isti preobrat je opaziti v ameriškem časopisju in publikacijah. Do pred nedavnim je še večina listov pisala v prilogi Mihajloviča, a danes gotovo večji del ameriškega tiska slavi in poveljuje Tita, kot enega od najgenijalnejših vodij v tej vojni. Pretekli teden sta prinesla dva najbolj razširjena in na široko čitana lista, oziroma magazine "Life" in "Collier's Weekly" dolga članka o "jugoslovanskem Washingtonu." Članki so bili bogato okrašeni z ilustracijami. Le ena "vrsta" ljudi, vezana na roslanštvo zamejne vlade v Washingtonu ter na fašistični pokret v tej deželi, ima še pogum, da še nadalje časti izdajalec Mihajloviča in njegove četnike. To so ljudje, ki se boje naroda, pa bi to bil jugoslovanski, francoski, španski, ali ameriški narod.

Med to vrsto ljudi spada tudi ameriški novinar in dosednji dopisnik New York Times. Ray Brock. On je, na žalost, izražal dovolj ne značajno vlogo v jugoslovanskem vprašanju. Potom svojih poročil iz Ankare in iz Carigrada, je Brock delal v najuglednejšem

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

RAZGLEDNIK
 Piše Anna P. Krasna

V LONDONU NAPOVEDUJEJO SPRAVO MED NASPROTNIMI STRUJAMI JUGOSLAVIJE

Kmalu po Churchillovem govoru pred angleškim parlamentom se je pojavilo v Londonu mnenje, da bo morda Churchill skušal dobiti jugoslovanskega kralja Petra II. nazaj v London in se bo potem doseglo spravo med nasprotnimi silami Jugoslavije. Kot je rečeno v poročilu, ki so ga prinesli listi pred nekaj dnevi, bi ta sprava temeljila na dobri volji konservativnih jugoslovanskih elementov v nbežni vladi, kateri sedaj dajejo razumeti, da so pripravljeni priznati Tita in njegovo borbo ako pristane nato, da ostane kralj Peter II. titularni vladar Jugoslavije, katera pa ne sme biti preveč tesno povezana z Rusijo v političnih teorijah.

Pod takimi pogoji bi lahko ostal Tito glavni poveljnik jugoslovanskih vojnih sil, katere bi se po medsebojni spravi vse borile pod njegovim vodstvom. Pravijo, da je to mnenje precej na široko razširjeno v Angliji. Upanje je konservativcem okrog nbežne vlade brezdvoma vilo tudi dejstvo, da je angleški premier v svojem govoru naglasil, da Anglija ne namerava zavreči kralja Petra II., kakor ne misli nikomur vsiljevati enake forme vlade kot jo imajo Angleži sami, to se pravi, monarhistične ali kraljeve forme vlade. Ko pride mir, naj se ljudje sami izrečejo za obliko vlade, kakršno si želijo.

V poročilu, ki govori o "zahtevah" nbežnih jugoslovanskih konservativcev, je povedano tudi to, da je čehoslovanski predsednik zamejne češke vlade, Edvard Beneš, na svojem povratku iz Moskve skušal priti v stik s kraljem Petrom II., toda Božidar Purić, sedanjí predsednik jugoslovanske vlade v Kairu, je vrgel spretno Benešu na pot ovire, in tako je moral slednji sporočiti kralju Petru svoje mnenje po Puriću. Preden pa je Peter zvedel, kakšne nasvete je imel zanj Beneš, so se stvari zasukale tako, da nasveti niso bili več praktični, ker ni maral Tito v Jugoslavijo, ni več slišati o ideji, da bi prišel mladi kralj Peter II. na teren k njemu ter z njim vred postal simbol odpora v Jugoslaviji. To je hotel namreč Beneš svetovati Petru, ker je smatral, da bi se morda na ta način dale urediti zamotane francoske zadeve v Jugoslaviji.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO

Dne 7. febr. je po kratki bolezni umrla na svojem domu Mary Nachtingal, roj. Jakše, v starosti 58 let. Doma je bila iz vasi Uršnik, fara Toplice pri Novem mestu, odkoder je prišla v Ameriko pred 40 leti. Zapušča žalujočega soproga 5 hčera in 5 sinov, ter 4 brate.

Po tri mesečni bolezni je umrl Anton Kaušek, star 60 let in rojen v vasi Fužine pri Žužemberku, odkoder je prišel v Cleveland s starši leta 1890. Pred 40 leti je vodil trgovino z bratom Avgustom v Knansovem posloppju. Bil je tudi med ustanovniki slovenske posojilnice. Soproga Mary mu je umrla pred devetimi leti. Zapušča sina Alberta, hčeri Doroto O'Brien in Margaret Kuto in sestro Mrs. Rose Cerkvnik.

RACIJONIRANJE ŽIVEŽA

Predelan živež — največ zelenjava, sočivje in sadje — zelene znamke K, L, M so veljavne sedaj in propadejo 20. marca. Modre znamke A8, B8, C8, D8 in E8 v knjižici 4, stopijo v veljavo 27. februarja in so dobre do 20. maja. Vsaka velja 10 točk.

Meso in maščobe — rjave znamke Y, in Z v knjižici 3, so veljavne do 20. marca.

Rdeče znamke A8, B8 in C8 v knjižici 4, stopijo v veljavo 27. februarja in bodo veljavne do 20. maja. Vsaka je dobra za 10 točk.

Sladkor — znamka 30, v knjižici No. 4, dobra za 5 funtov, veljavna do 31. marca. Znamka 40, veljavna za 5 funtov sladkorja do 28. febr. 1945.

Čevlji — znamka 18 v knjižici No. 1, in zrakoplovna znamka 1, v knjižici No. 3.

NOVO ZALOGO PRIČAKUJEMO SREDI MARCA
NOVA IZDAJA
 Hammondov
SVETOVNI
ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Kmalu po Churchillovem govoru pred angleškim parlamentom se je pojavilo v Londonu mnenje, da bo morda Churchill skušal dobiti jugoslovanskega kralja Petra II. nazaj v London in se bo potem doseglo spravo med nasprotnimi silami Jugoslavije. Kot je rečeno v poročilu, ki so ga prinesli listi pred nekaj dnevi, bi ta sprava temeljila na dobri volji konservativnih jugoslovanskih elementov v nbežni vladi, kateri sedaj dajejo razumeti, da so pripravljeni priznati Tita in njegovo borbo ako pristane nato, da ostane kralj Peter II. titularni vladar Jugoslavije, katera pa ne sme biti preveč tesno povezana z Rusijo v političnih teorijah.

Pod takimi pogoji bi lahko ostal Tito glavni poveljnik jugoslovanskih vojnih sil, katere bi se po medsebojni spravi vse borile pod njegovim vodstvom. Pravijo, da je to mnenje precej na široko razširjeno v Angliji. Upanje je konservativcem okrog nbežne vlade brezdvoma vilo tudi dejstvo, da je angleški premier v svojem govoru naglasil, da Anglija ne namerava zavreči kralja Petra II., kakor ne misli nikomur vsiljevati enake forme vlade kot jo imajo Angleži sami, to se pravi, monarhistične ali kraljeve forme vlade. Ko pride mir, naj se ljudje sami izrečejo za obliko vlade, kakršno si želijo.

V poročilu, ki govori o "zahtevah" nbežnih jugoslovanskih konservativcev, je povedano tudi to, da je čehoslovanski predsednik zamejne češke vlade, Edvard Beneš, na svojem povratku iz Moskve skušal priti v stik s kraljem Petrom II., toda Božidar Purić, sedanjí predsednik jugoslovanske vlade v Kairu, je vrgel spretno Benešu na pot ovire, in tako je moral slednji sporočiti kralju Petru svoje mnenje po Puriću. Preden pa je Peter zvedel, kakšne nasvete je imel zanj Beneš, so se stvari zasukale tako, da nasveti niso bili več praktični, ker ni maral Tito v Jugoslavijo, ni več slišati o ideji, da bi prišel mladi kralj Peter II. na teren k njemu ter z njim vred postal simbol odpora v Jugoslaviji. To je hotel namreč Beneš svetovati Petru, ker je smatral, da bi se morda na ta način dale urediti zamotane francoske zadeve v Jugoslaviji.

Savar je vsekakor zanimiva in v bližnji bodočnosti bodo brezdvoma prišli konservativci in njih skriti pristaši, ki so se zaenkrat potulili ali pa skočili celo v tabor partizanov, in dan z novimi potezami, ki bodo stremeli za tem, da se porazi odločno voljo jugoslovanskega ljudstva, ki si je že volilo svojo vlado in to direktno podsovranožnikovo peto in sredi srčite borbe za osvobodjenje. — Kolikor nas uči zgodovina, se veliki

Jugoslovani imamo, kakor Slovani sploh, mehko slovanško dušo in s to našo lastnostjo se v tej vojni precej špeglirala. Po eni strani se dela borbenemu narodu poklone, po drugi se na stečaj odpira in pušča vrata odprta reakeiji, ki je pripravljena, da skoči nazaj na oblast ko hitro se ji ponudi prva prilika zato.

Ljudje, ki nimajo borbenega značaja in niti ne poznajo pravih vzrokov sedanjega konflikta, nimajo radi, da se omenja stare grehe jugoslovanske reakeije, toda danes je naravnost potrebno, da se neprestano postavlja v jasno luč dejstvo, da od starega jugoslovanskega reda narod nima več kaj pričakovati. Ljudje, ki so tekem te vojne v zamejstvu predstavljali narod, kot so trdili, niso storili za ta narod nič... preskrbeli mu niso niti ene stare puške, s katero bi šel nad sovražnika, nasprotno, delali so na vse kripelje na tem, da zatlačijo vesti o narodovem sijajnem odporu in njegovi zahtevi po pravičnejši in demokratičnejši uredbi Jugoslavije po tej vojni.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiakovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravitelstvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

Kratka Dnevna Zgodba

O DEKLICI, KI NI MOGLA JOKATI

Kdor je morda na cesti, kdor na pot, kdor na polje na zadnje jesensko delo, si je ogrnil kožuh, če ga je imel, se je za vil v brunus, če ga je imel, si je oblekel čez navadno obleko še eno, debelejšo, toplejšo, če jo je imel.

Deklica je ni imela. Bogu bodi potoženo. Imela je le lahko poletno, iz cenega blaga, že vso območno obleko, raztrgano in luknjasto.

Pa ji je naročila huda gospodinja: "Gori v lokah gorzinja se ni počelo. Jutri greš in požanješ. Zdalj je še toplo. Morda pritisne kmalu mrz, tedaj bo težje."

"Zdalj je še toplo!" si je z bridkosti ponavljala v mislih dekleca gospodinjine besede, ko je drhtela navsezgodaj po cesti, in jo je jesenski veter ves zle volje, kar neprespan, grizel v lice, v oči in v ušesa, jo ščipal skozi tenko obleko v drgetajoče telo, ji lukal mizro sapo v roke, skrite pod starim, pajčolanastim, sitastim predpasnikom, da bi ji srp kar padel iz njeh.

Žalostna je bila sirota, da bi legla in umrla — a jokati ni mogla.

O, mati, mati, ali vidite iz groba ali čiste dol v neba, kako reusnjeno me spe vaše pokletstvo!"

Od boji si je grizla ustnice, da so krvavele in jokati ni mogla.

Krvave soize bi jokala, ko bi le jokati mogla! A ne morem! O, mati, kaj ste mi storili! Velik je bil moj greh zoper vas a večja je kazen, ki ste mi jo izprosili."

Tudi materi ji je zločesta gospodinja večkrat očitala.

"Mati je bila malovredna, prava lenuharica in ciganka, in ti si vredno njene seme, ciganski otrok!"

Hudo je zabočelo vsakokrat to surovo očitane deklece, nego če bi bila gospodarica udarila. Če v žilavju ni ljubila matere, dasi je srce trepetelo in vpilo po tej ljubezni, zdaj, ko je ni imela, jo je ljubila z vsem srcem. Zdalj, ko jo je slišala tako zasramovati in blati, ji je postajala podobna materina lepa in svetla kakor podoba svetnice na oltarju. Dasi ni kma! kdaj ugovarjala gospodinjini ko je vladala s strupenim jezikom ma-

trico iz groba, je je pomerila dekleca s plavetimi očmi in ji je zaklicala oboje in brez strahu:

"Mene tepite, mene ubite, če hočete, a mamico mi pustite v grobu pri miru."

V takih bridkih, trenutkih, ko ji je zaplamljena ljubezen do rajne porodnice iz trpečega srca gor do neba, kjer zdaj biva duša rajne mamice, ji je bilo, da bi z radostjo poromala na golih koenih na mamčin grob samo če bi ji še enkrat mogla pogledati v lice in v oči, samo če bi mogla slišati iz njenih eno sladko, blagoslovljeno besedo.

"Odpuščaj ti, nesrečno dekle!"

Kadarkoli je prišla k cerkvi in na pokopališče, nikoli ni slalomov, ne da bi bila stopila h grobu materinemu in bi vzdihnila in zaprosila iz globočin bolečnega skrčenega srca:

"Odpuščajte mi, draga, mila mamica!"

Poleti je bilo.

Deklica je prignala na večer kravo s paše. Gospodinja je mogla stala na podstenu tik ob vratih v hlev. Nekoliko dalje od nje je sedel na skladih drv star berač in je s starikavim glasom bundal nekaj kakor molilve. Pravkar je bil prišel in poprosil za prenočišče. A kmetica se je delala gluho in slepo. Šele, ko je zaprosil v tretje: "Mati, ali bi smel prenočiti pri vas? Na slamo v hlev ležem, in ne bom nikomur v nadlego," je zadirčno vzrojila: "Pa ostani in leži, kam na gnoj! Sicer tako ni miru pred to beraško nadlego!"

Ob vatih je stala gospodinja in je pregledala, z očmi in mislimi pretuhtala in pretehtala slednjo kravo, ki je šla mimo nje v hlev.

Dogodilo se je namreč, pred časom, da je dekleca v pekočem gladu pokleknila pod kravo, da dobi nekaj kapljice mleka in si malo potolaži grozno lakoto. A je nanesla pisana njena sreča, da jo je zalotila pri tem gospodinja.

Od tedaj je imelo dekle še manj miru pred trdosrčno, vedno nezaupno gospodinjo. Vsak dan, ko je prignala krave s paše, jo je že čakala strupena zana in jo je obsula s ploho očitanih in psov.

Tudi danes tako.

"Kakšno vime pa ima rdečka! In kakšno belka Ha! Ali jim je solnce izsušilo vime? Morda pa si bila le ti spet ona kača, ki jim je izsesala mleko!"

Vsa je drhtela uboga dekleca ko je videla, da je gospodinja danes posebno zločaste volje. S plašnim glasom, kakor čirka ptičica, ki že vidi kragulja nad seboj, je zatrjevala:

"Nisem mati! Nikoli več ni sem od — tedaj, Bog ve!"

Še huje so razpihale plašne in proseče besede ženino jezo. "Še taji! Še laže! Še Boga kliče za pričoj svojih laži! O ti peklenški otrok!"

Pograbila je stolec, stoječ za durmi — ko je molzla, je sedela na njem, a zdaj ga je porabila za bridko orožje zoper dekleco. Na slepo je udarila z njim po ubogi pastirici. Udarila je po hrbtu, po ramah, po glavi, da se je mladi mučenici vtila kri.

S plašnimi očmi, z milimi besedami, z bolnimi vzdihli je prosila dekleca usmiljenja gospodinja, pomoči tujega gosta. A gospodinja ni nehala. Berač na je sedel na podstenu, gledal z blestnimi, žalostnimi očmi, a rekel niti besedice.

Naposed se je dekleca zrušila pod udarci. Napol nezavestno je zbesnela žena še gnila z nogo. Stolec je zalučal na podsteno, da se mu je odkrnila ena noga, in je vpila in grozila:

"Nastelji kravam, pa se spravi v svoj hlev! Večerja ne dobiš. Si se tako do grla nasitila na pašah!"

S težavo je dekleca vstala in šla, da nastelje. Ko je nasteljala, se je skrila v listniak, da gospodinja pomolze. Šele ko jo je videla z zeharjem odhajati v kuhinjo, si je upala v hlev, na borni svoj pograd.

Mimogrede je videla, da berač že leži na slami za durmi. "Ko je legla, je bilo nekaj časa tiho v hlevu. Le prežvekovanje živine se je slišalo, zdaj zdaj cingljajoči ropot verige, ki je udarila ob jasli. Zunaj je lajal pes, najbrž je volal tujca pod streho. A njegovo lajanje ni bilo srdito, prej veselo. Nekje na vasi je polfant. Bolj žalostno, nego veselo se je glasila njegova pesem.

A, čuj, nenadoma se je oglašil berač:

"Ubogo dekle, hudo te je zdelala gospodinja. Ali te mnogokrat tako?"

"Mnogokrat," se je tiho, žalostno odzvala s pograda.

"Pa trpiš voljno?"

"Moram. Ni pomoči. A bo li, boli — in nikogar nimam, ki bi mi potožila. Ko bi vsaj jokati mogla? Bilo bi mi brž mnogo lažje!"

"Pa n e moreš jokati?"

"Ne morem."

In dekleca se je s poltlim glasom spovedala tujcu velikega svojega greha zoper rajno mamico, in kako je zdaj tepe pokletstvo materino.

Berač je molče poslušal. Ne slavnica ni zasumela pod njim, tako mirno je ležal in poslušal.

Ko je dekleca umolknila, se tudi ni oglašil, ne se zganil.

"Zaspal je med mojim pripovedovanjem. Utrujen je, siromak."

Čez dolgo časa pa je naenkrat izpregovoril. Z mehkim blagim glasom — nič več starikavega ni bilo v tem glasu, nič utrjenega. Dejal je:

"Nesrečni otrok, hudo si si gršila, hudo se tudi pokoriš. Svetovati pa ti morem le eno: Trpi voljno, trpi za pokoro! Pa zadobiš morda zopet solze, milost solz. Zakaj zdaj čutiš in veš, kakšna milost da so solze. Ko boš videla najžalostnejše na svetu, zajokaš — a zdaj zaspi, ubogo dekle!"

(Nadaljevanje prihodnjic.)

ŽID KOT KMET V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Piše Stephen Peace

Nemčija je zibelka moderne anti-semitizma. Tam je izdelana ta "filozofija". Tam se je razvila ta "teorija", ki je potem v zadnjih desetih letih, edini najbolj črni in ljudski zgodovini, privedena v prakso.

Kot mnoge druge stvari — na primer geo-politika — tudi ta ideologija ni njihova iznajdba, temveč samo kup posebno izbranih in posebno pripravljenih raznih pravljic, teorij in navadnih laži. Ako bi že od prej ne bilo niti trunke resne mržnje, radi katere se je razširil anti-semitizem, bi tudi ta nemška izmišljena govorica bila pozabljena kot mnoge druge.

Toda razširila se je ravno v naših časih, in napravila od Židov svetke zarotnike ki hočejo podjarmiti cel svet, nasebiti ga od tistih nemških vodij, ki so dvakrat v eni generaciji začele na pot invazije, ropanja in suženjstva. Ta zločinski duh surov, toda tudi zelo nameten hoče ljudem dopovedati, da ne kdo drugi in ne on, hoče zaslužiti in izabljati cel svet.

Govorica, da so Židje paraziti in neproduktivni, je res pomagala v napadu in izropanju polovice sveta, za izrabljanje druge polovice, pomagala je prikriti načrte za nadvlado sveta. Med drugim je bilo posebno poudarjeno, da se Židje ne udeležujejo v poljedelstvu. Toda koliko je na tem resnice? Knjiga Gabriela Davidsona "Naši židovski kmetje" ki jo je napisal L. B. Fisher, nam pride ravno prav v tem času, ker nam je jasna slika o delovanju Židov v ameriškem poljedelstvu. Prikaže nam, kako se je ta nenavaden pokret vračanja k zemlji razvil ravno v času, ko je glavno premikanje prebivalstva bilo v nasprotni smeri — z dežele v mesto. Da nam tudi odgovor na mnoge neresnične govorice, kot je ta da Židje ne marajo zemlje.

Mr. Davidson piše, da se "prevečkrat čuje obtožba, da Židje nimajo niti privrženecv, niti sposobnosti baviti se z zemljo. Židovska kmetijska klasa ki je vzvarjena v Ameriki v primerno kratkem času, odkodno zanika te obtožbe, ter dokazuje, da so Židje po narodi narod zemlje, ko t to vidimo iz sv. Pisma. Njihovi zakoni, kot njihovi etični nazori in vera so tesno spojeni s zemljo in poljedelstvom. Največji židovski prazniki in veselice so ob času žetve in so tam ostali do današnjega dne. In ne samo sv. Pismo, toda tudi ena šestina vsega poznejšega verskega pisanja — namreč Talmud, večina katerega je bila napisana v času, ko so Židje bili razsuti po svetu, je po svečena poljedelstvena.

Bilo je treba dva tisoč let zgodovine za ogromno spremembo, ki je od ljudi dežele napravila prebivalce mest, iz narodov, ki so obdelovali zemljo in izdelovali navadno orodje v primitivnem človeškem društvu, v razpršen narod, v veliki večini posvečen trgovstvu, profesionalnemu delavstvu in proletariatu. Bilo je treba vojsk, ki so iz Palestine napravile puščavo, in ki so primorale njen narod na izselitev, na pot v oddaljene zemlje na izselitev plemen po celem poznanim svetu. Treba je bilo verskega preganjanja, ki so ta narod izvajala skozi stoletja od drugih, ki so jim odjemala lastništvo zemlje, prvo nepraktično in potem nezakonsko, ki so jim kasneje odrekli pravico udeleževanja v mojstrske organizacije in na zadnje v novo industrijsko pripravljajoče potrditve. Treba je bilo 2.000 let preganjanja, zakonskega prikrajševanja in verskega nasprotstva, da se je napravilo iz tega naroda poljedelcev, narod posredovalcev.

Toda ljubezen naroda do zemlje je ostala skozi stoletja, in dala mnogokrat svoje duške Po emancipaciji, ki je bila pred sto leti, se je začelo s pokreti vračanja k zemlji. Tu lahko navadno kolonizacijo v Palestini, v Argentini, v Sovjetski Rusiji in v Severni Ameriki. Mr. Davidson nam v svoji knjigi pove zanimivo povest o židovskem naseljenstvu v Zdr. državah.

Rayno tako kot so pred to vojno nemški pregoni pripeljali ubežnike na naše obale, od katerih so se neki naselili kot poljedelci, tako so pred 70 leti bili napravljeni glavni kolonizatorski poskusi z emigranti kateri so ubežali pred carističnimi pogoni po 1880 letu.

Ustavili so kolonije v Arkansasu, Oregonu, Kansasu, So. Dakoti itd. V ekonomskem pogledu so te kolonije prej ali slej propadle. Uničile so jih malarija v Arkansasu, toča in suša v Dakoti, poplave v Louisianiti. Samo kolonija v So. Jersey je še ostala do današnjega dne.

Gabriel Davidson je celo svojo življenje posvetil židovskemu poljedelskemu društvu, čigar je sedaj direktor. V njegovi knjigi je prikazana črna zgodovina poljedelskega društva venega razreda v tej deželi.

Baron M. de Hirsch je dal fonde na razpolago, ki do danes omogočajo delovanje tega društva. Baron de Hirsch je bil eden glavnih gradbenikov železnice v Evropi, kjer je s svojim finančnim genijem že v rani mladosti zaslužil ogromne denarje, in se kot mlad vpočkolil ter dal ves svoj denar na razpolago židovskemu poljedelstvu.

Židovsko poljedelsko društvo je doseglo mnogo uspehov v svojem delovanju. Dalo je zaven posojil društvenim hišam, sinagogam, kooperativam itd. več kot 14.000 posojil, ki znašajo več kot \$8.684.000. Prispevalo je tudi ameriškemu poljedelstvu z novimi načini in delovanjem, katero so potem državne in federalne ustanove tudi prevzele. Bilo je pionir v razvijanju poljedelske kreditne unije ter je ustanovilo prvo specializirano agencijo za zapojevanje. In ustanovilo je tudi enega najboljših poljedelskih časopisov v tujem jeziku v Ameriki "Židovski poljedelec."

Delo tega društva se v zadnjem času največ nanaša na ubežnike iz Evrope, za katere vzdržuje posebno kmetijo. Na ta način je okrog 3.000 nekoč nesrečnih in izgubljenih Hitlerjevih žrtev sedaj sigurno zadržano na ameriški zemlji. Ubežniki poljedelci so povprečno bili zelo uspešni. V nekaj letih se bodo lahko nekateri od teh uvrstili med najbolj moderne in napredne poljedelce v Ameriki. — FLIS

Delo tega društva se v zadnjem času največ nanaša na ubežnike iz Evrope, za katere vzdržuje posebno kmetijo. Na ta način je okrog 3.000 nekoč nesrečnih in izgubljenih Hitlerjevih žrtev sedaj sigurno zadržano na ameriški zemlji. Ubežniki poljedelci so povprečno bili zelo uspešni. V nekaj letih se bodo lahko nekateri od teh uvrstili med najbolj moderne in napredne poljedelce v Ameriki. — FLIS

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK
ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov.

In se dobi pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

New York 11, N. Y.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

216 West 18th St.

Kadar so družine vojakov v potrebi, jim pomagajo izurjeni društveni delavci Rdečega Kriza. Drugi predstavniki delujejo s četami v taboriščih in v inozemstvu. Dobrobit vojakov in njihovih družin je ena najvažnejših skrbi Rdečega Kriza. Toda, to delovanje se more nadaljevati samo če dobimo vašo pomoč! Pomagajte Vojnemu Fondu 1944 leta.

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali
Spisal Damir Feigel	22 Slovenske balade in romance
Uredil C. Golar
2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj	23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl
3 Sto ugank
Spisal Oton Zupančič	24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Uta
6 Preganjanje indijskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman	25 Poletno klasje
Izbrane pesni — Spisal C. Golar
8 Pravljice
Zapisal H. Majar	26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris
9 Popotniki
Spisal Milan Pogelj	IGRE
10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapšak	28 Magda
(Igra) — Alojzij Remeč
11 Korejska brata
Spisal Jos. Spillman	29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin
12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Pandurič	30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.	31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič
14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Koštnik	32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec
15 Suneški invalid
Spisal Silvester Koštnik	33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
16 Spisi Kristofa Smida
Poslovenil P. F. Hrovat	34 Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar
17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec	35 Pol litra Vipavca
(Igra) — Damir Feigel
18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško	36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
19 Tokraj in onkraj Sotle
Spisal Fridolin Zolna	37 Fabiola in Neža
(Igra) — Poslovenil J. Podbevšek
	38 Tončkove sanje na Miklavžev večer
(Igra) — J. Erbenčnik in F. Roje

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omisliti več zbir, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljete naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

128

Epafrodit se je zavi. tesneje v filozofski plašč, se okrenil in šel. Še pomisliti nisem upal, ali bom izveč ali ne bom, kar mi je naročil gospod.

Pred solnčnim vzhodom sem že jeznil iz mesta v deželo barbarov. Kjerkoli sem srečal široka pleča, kjer se je pojavila močna roka, zastavna teča, povsod sem postal in nagovarjal. Vreča z bizantinci je plahnela; na večer drugega dne sem potrošil zadnji zlat; z njim sem kupil štiridesetega moža. Segnal sem jih v gosto šumo, in zapalili smo ogenj. Očka, ti obrazi, te mišice, ta pleča! Vsi rojeni gladiatori! Raztrgani bolj nagi kot oblečeni, tatovi in razbojniki po poklicu, brez doma brez svojeve! Ko bi nas zagledala kohorta hoplitov iz vijske Belizarjeve, na Jupitra, ostrnela bi in bi ne potegnila mečev. Kakor bi počela zemlja in bi jih izbruhnil Had, taka je bila moja četa. Skoro da niso znali govoriti. Hripavo so grgrali, povedali več z licem, z očmi, z groznimi pestmi, z vsem truplom, kakor so znali povedati z besedo. Med seboj brez ljubezni, za sad dive smokve so se zbili. Obupal bi bil. Ali eno jih je vezalo, zlato in peklensko sovraštvo do Bizanca. Ko sem jim povedal, da bodo, če mi pomorejo oteti nesrečnemu očetu hčerko, udarili s tem v obraz samega Upravnika, da pljunejo na despojno, so se stisnili kakor veriga. Plamen meščevanja je zagorel, njegova luč je požrla vse druge strasti in kleče ob ognju so mi prisegli na Krista in vse bogove, da so mi pokorni do zadnje kaplje krvi in da jim segnijo jezik preden bi kdo bleknil izdajalsko besedo.

Drugi dan sem vtihčapil v šumo orožje; nekaj mečev, sekir in sulic. Pripravil sem jim brašna in obljubil vsem deseti dan po zmagi na tem mestu plačilo v zlatu. Nato sem jih poslal posamič razkropljene po gozdih za Toper. Sam sem pred njimi dajal na konju v Toper iskat Spiridiona.

"Kako?" sem nagovoril evnaha. Z žarečimi očmi in tresočimi se rokami je počel skupič v prodajalni in računal dobiček, ki ga je nagrabil s trgovino.

"Slepar," je zamrmral Radovan. "Sedaj šteje denar, evnuh! Vsi evnuhi so sleparji!"

"Kako?" sem ponovil. Zakaj prvič ni čul. S sključnimi prsti je pokril denar in se naslonil s prsmi na mizico.

"Jutri jo odpeljejo! Rustik ne odneha!"

"Smrdljivec! Ali s' ga po čeljustih!"

"Nisem. Ali drugo jutro je moral poiskati Cirilo in jo privedi predme. Podkupoval je v pretoriju tako, da se je razjokal zaradi denarja, ko se je vrnil. Toda opravil je dobro. Cirila je prišla iz pretorija z izgovorom, da gre nakupovat za pot in se prikladla k evnuhu."

"Kako je z jasno dvorjanico, ali odpotuje?"

Sužnja je zaplakala in se zgrudila k mojemu nogam. Numida, oj, Numida, otmi prejasno, reši angela!"

"Otmem jo! Toda dva dni ne sme že zdoma."

"Mora, danes popoldne jo odpeljejo! Pomagaj, tako ti Krista, pomagaj! Despojna jo uniči!"

Cirila je ihtela v obupnem, brezsolznem plaču. Iz pordeh oči ni bilo solze na blede, upadlo lice.

"O, pogled me! Duša beži od mene od same bridkosti. In jasna gospodarica! Marje žalosti, grenke kakor mira, je razlito po njenem srcu. Vse noči sva prebedeli pred ikono Bogorodice, kadilo sva zažigali, Kristu, o in ni rešitve, ni pomoči, Numida, če naju ne reši, ubij naju! Spokoriš se za ureh in medve poletiva kakor golobici odtod."

"Ne blodi sirota! Dva dni ne sme še prejasna na pot. Potem sta oteti, vse je pripravljeno."

"Dva dni," je ponovila Cirila in se sesedla kakor odsejena bilica na tla.

Tedaj se je na nadoma zasvetilo v evnuhovi glavi.

"Pomoč! Jaz vem za pomoč," je vzdiknil. Obupana Cirila se je ozrla vanj s prosečimi očmi.

Poiskal je v pušici drobna zrnca.

"Dvorna skrivnost! Naj použije eno zrno in zagrnil jo bo spanec, kakor omedlevca. Koliko sem zaslužil v Bizancu od dvorjanice za ta čudovi! dek! Omedlele ne bo tiral Rustik na pot!"

"Če je strup" — je segla s drhtečimi prsti po zrnih Cirila.

"Ni — na Boga ni! Ne škoduje. Toda skrivnost je, da ji ni bil kos prvi zdravnik same despojne. Kolikokrat sem uknil dvor s tem lekoni! Koliko sestankov in kako nagrajenih!"

Cirila je odšla s čudodelnimi zrnji, jaz za njo; stražec sem se potikal ob skritih oglih krog pretorija. Opoldne je obstala lepa dvokolnica pred vrati. Za njo je prijezdila tretjina manjvala lahko oboroženih vojakov. Pot me je polival, noge so mi odpovedale v kolenuh, da sem moral sesti na kamen. Rustik jo odpelje, sem pomislil. Zrnca niso pomagala. Izgubljena je! Z dvora je ne otme nihče več!

Spomnil sem se Ciriline prošnje, naj jo umorim. Zona me je spreletela ob misli, da bi se dotaknil tega angela. In vendar ni rešitve! Ko bi šel ven in počakal v zasedi! Planil bi na voz, sunil voznika in zbežal. Ne utečem. Vojaki me njemo!

V grozi so tekli trenotki. Glavo mi je objela težka tema, kakor bi mi jo kdo v svinco vkoval. Sree se je stresalo, pred očmi so kipele meglice. Mine ura. Iz pretorija pribeži suženj. Za njim centurio. Kriknil je na spremstvo. Od strahu in čakanja so mi oglušala ušesa, da nisem razumel. Toda videl sem, da so vojaki pogrnili konje, dvokolnica se je zazigala, odšli so prazni brez Irene. V meni se je porodila moč, tema je izginila izpred oči, začel sem šepetati molitve. Kmalu se je vrnil suženj in z njim zdravnik.

"Rešena!"

Spustil sem se v tek in hitel k Spiridionu. Gnusil se mi je ta lakomnik. A tedaj sem pokleknil predenj in mu poljubil sandale. Od radosti me je premagal smeh in solze so mi zaeno tekale iz oči. Ne vem, ali resnično toliko ljubim Epa frošita ali Ireno ali samega sebe, da sem blaznel od veselja. Ko bi jo bili odpeljali bi bil počakal na Rustika in ga zabodel. To je bil moj sklep. Nato bi bil planil v morje in bi se bil pogreznil na dno, da bi všel sramoti, ker je nisem otel.

(Nadaljevanje prihodnjici)

KAKŠNA NAJ BO JUGOSLAVIJA

Piše Matija Corel, Brooklyn, N. Y.
(Nadaljevanje)

Ali se spominjate, še nekaj let nazaj, ko so Rusi postreljali 16 visokih uradnikov, in med njimi so bili generali? In ravno tiste propalce, ki danes kajajo za jugoslovanskimi propalicami, so se jim takrat oči solzele po tistih ruskih izdajalcih. Zagovarjali so jih kot nedolžne angelje. In veste, kaj so rekli? Da so Rusi tako neumni, da so postreljali svoje najboljšje generale in ko bo vojska, pa Rusi generalov ne bodo imeli. — Sreča Rusije in sreča naša, da so bili Rusi tako pametni, kajti zgodila bi se lahko največja nesreča v zgodovini. Zgodilo bi se lahko, da bi danes stale nemške tolpe združene z japonskimi ob Pacifiku in čisto gotovo je, da bi nemški Junkerji sfrčali nad Kanado, Alasko in Združenimi državami. Ampak ruske propalice so niti v njih generali živijo in udarjajo s tako silo, da Hitler nikdar Pacifika videti ne bo.

Pa tudi slovenske propalice so mrtve in niti ene solze niso vredni, da bi se za njimi potohila, kajti vojska je vojska in v vojski je treba edinosti. Ampak obžalujemo one, katere je Hitler postreljal, kajti si so padli kot zavedni narodnjaki dočim so partizani pokončali golazen, one mračneže, prilizvalce in petokolonce, ki niso vredni niti, da je rodna zemlja pomočena z njihovo krvjo.

Zdaj pa poglejte, kako sodijo tiste bolee; kaka bo Jugoslavija, ako se uresničijo njih mračarije in preroštva. Pravijo, da je v Sloveniji konaj 2 odstotka partizanov, med temi je morebiti 5 odst. komunistov, ki hočejo komunistično vladati. V Srbiji pa je morebiti samo 5 odstotkov partizanov. Čisto gotovo pa je, da je 80 odstotkov Hrvatov partizanov. Potem lahko sodimo, kako bo Jugoslavija razdeljena; ako pride v poštev Atlantski čarter, Srbi bodo imeli kralja, na Hrvaškem bo partizanska, ali komunistična vlada. Kaka pa bo Slovenija? Tako sodijo, da Jugoslavije sploh ne bo več. Namreč, da te stare Jugoslavije ne bo. Da bi Srbi rekli mi gremo sami zase; potem bo gotovo poklicana v življenje tista podonavska federacija, o kateri se je govorilo v Moskvi. V tej federaciji naj bi bili avstrijski Nemci, Madžari, Hrvati, Slovenci in morebiti Rumuni. In potem seveda z Jugoslavijo in jugoslovanskimi svetovi bi šlo k vragu.

Pravijo, da ima laž kratke noge. Ta je pa že tako bosa, da nima nog, repa niti glave. Prvič v Rusiji se ni nikdar pogiralo za kako podonavsko federacijo. Bolje rečeno tukaj se gre za tisto Centralno Evropo, katere propaganda je bila sprožena že davno poprej, preden je avstrijski Oton začel zbirati svoj bataljon. Pri tem je iskal seveda pristave tudi med Hrvati in Slovenci. Ta

propaganda je imela namen obnoviti staro sveto cesarstvo, pri tem se je mislilo, da se bodo tudi Slovenci in Hrvati zavzeli za tistega presvetlega Habsburškega vladarja, ki so ga nekdanj tako zvesto častili, pa za svojo zvestobo niso nič dobili, niti enega jugoslovanskega ministra jim niso dali, še manj pa kako avtonomijo. Tako cesarstvo bi seveda dobro došlo Hitlerju; slučajno, da zgubi vojsko, bi bilo to novo pribežališče za nacije, v katerem bi se vgnezdili in gojili svoj stari pangermanizem.

Drugič ako bi bilo v Jugoslaviji samo 20 odst. partizanov, potem odkod pa črpa to isto obudovalno silo? Vsi vemo, da se partizani borijo proti šestim sovražnikom: proti Hitlerju, Madžarom, Bolgarom, Nediću, Paveliću in Mihajloviću in ako bi imeli k temu še 80 odst. domačega ljudstva na sproti, ali bi bilo mogoče kljubovati taki sili in premoci?

Ampak, to še ni vse. Ustanovili so se narodni svetovi iz edinega razloga, da se osvobodijo jugoslovanski narod izpod tujega jarma in združi v enotno državo. Rekli smo, da se ne bomo potegovali za nobeno vladno, pa naj si izvoli tam živeči narod kakšnokoli hoče, kajti glavno je, da so jugoslovanski bratje združeni in to je že skoro doseženo po partizanih. Vsaj je priznано, da Trst, Reka, in Dalmatinski otoki so deli Jugoslavije. Ako so tam Nemci, vsaj se borijo partizani na življenje in smrt. In ravno zdaj, ko ta junaški narod napenja svojo obudovalno silo, da se izvije iz krempljev krvoloka — ko je v skrajni sili potreben grom in moralne podpore, pa tukaj brezbrizni blebatači kričijo, da Jugoslovanski svetovi niso potrebni, da so voditelji skrahirani politikaši, skrahirani Adamič bo zmešal vso Ameriko. Ta nas je slabo predstavil ameriški javnosti. Predstavil nas je kakor Mussolini Italijane, Hitler Nemce, Pavelić Hrvate itd. Adamič je komunist, kajti videli smo ga z Browderjem. Ven ž njimi iz Narodnega sveta!

Pa ljudje božji! Ako človek prebira take članke, ki so pisani po osebah od katerih se pričakuje, da so svet naroda, pa se ne ve, ali so nore, ali pa tako sebični, da so izgubili čut do človeštva in zavesti. Premotritel sem in iskal sem, da bo kritik zapisal kaj je Adamič slabega zagrešil, pa nisem drugega mogel najti, nič kot da se je zavzel za partizane. In za koga naj se pa zavzame? Za tistega mladoletnega kralja? Ali za tiste Laško-slovenske separatiste, ali za tiste propalce v stari domovini, ki se lepo doma smehljajo in dobrih brikajo okupatorjem, medtem ko se oni partizani skrivajo borijo in prelivajo kri po gozmed Hrvati in Slovenci. Ta

Adamič je pisatelj. Spisal je več knjig, ki pa ni nobena slaba in pisatelj niso vrata zaprta, ti gredo povsod, da pročujejo javnost, ker drugače pisati ne bi mogli. In ako gre Adamič s Browderjem, saj ni mladoleten deček, da se bo držal mami za krilo in bo šel kam ga bo mati poslala. Smelo smejo reči, da nas Slovence ravno po Adamiču pozna ameriška javnost, ker on pride v dotiko z vsemi prominentnimi višjimi uradniki in uradniki ča sopisov; zato ve več, kot kateri durgi slovenski človek — vsaj več ve, kot oni, ki ga kritizirajo. Zato je podlost, obrekovati moža, ki mu dozda Slovenci še niso imeli enakega v Ameriki.

Pravijo, da Slovenski Narod ni Svet v Ameriki ne predstavja več kot 20 odstotkov naroda, zato da Adamič nima pravice predstavljati slovenski narod. V tem oziru bi rekel, da so jo ti filozofje skoro prav uganili, kajti 20 samost. daje podporo borbeni Jugoslaviji. Ampak kje so pa oni drugi? Kaj dela onih drugih 80 odstotkov naroda? Nič. Tistih 20 odst. naroda deluje, zbira podpore za Jugoslovanski svet, za Ruski relief, za Rdeči križ, za sodelanje in izpodnjo k sodelovanju, leta od hiše do hiše in prireja prireditve kakor čebele. Tistih 80 odst. pa sploh ne delajo, vsaj škode ne bi delali.

Tako pa ko prvi gradijo in budijo k zavesti, pa tisti zlikovci v ozadju rušijo, in z lažni zbežajo one mračneže, ki bi se morali rešiti se vzdržati iz politične nezavesti, ako bi slišali pametno besedo.

Spominjam se, ko sem bil še otrok, ko je mati pogostokrat ponavljala: "Deca so zlo". — Majhna deca so majhno zlo; ve lika deca pa veliko zlo.

In tako je. Za zlo ni treba narediti učenjakov. Vsaka propalica in vsak lažnik lahko škodo dela. Dobro so kritike, in ako kritik resnično in stvar ne kritizira, možak je. Ampak ako človek samo blebata in obrekuje, pa nima stvarne besede, veste, s takim človekom niti pošteno govoriti ni mogoče. Kritiki ki danes kritizirajo partizane in tisto boljševisko diktaturo, blebatajo, pa ne vedo kaj govorijo. Lahko da so tako nevedni, da se ne zavedajo položaja. Lahko da so v svoji sebičnosti zakrknjeni ali pa so plačni agentje in kot taki kar naprej gobeždajo, ne glede, kakšen izid bodo posledice prinesle.

(Nadaljevanje prihodnjici)

Tem potom naznanjamo čitateljem, ki se zanimajo za knjigo: "American Wild Life", da je ravno izšla nova izdaja in da imamo knjigo zopet v zalogi.

AMERICAN WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živčih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno čudno živalstvo, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu domovini še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje izšlo v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrcenju prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE RIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo z užitek bral levec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribi, ker se v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesave, ptice, rabe, kače in živali, ki so ravnatelj na suhem kot v vodi doma. — Vezava je v močno platno z zlatimi črkami.

Cena \$3.50
Naročite pri:

KNJIGARNI Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

SONART REKORDI

Nove slovenske plošče!

Jerry W. Koprivšek in njegov orkester

M596—Wedding Polka
(Ne bom se močila; Ti pa jesi pa židana marea)
Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Pejo Rupnik sestre

M596—Jeen Polka
(Mar! polica pešajo)
Marine — polka
M597—Terezinka — polka
Na planinah—valček

Lepe Melodije

Duquesne University Tamburica Orkester

M575—Na Mariboru, polka
Kje so moje nočice
Marinka pegla—polka

Jerry Koprivšek in orkester

M575—Terezinka polka
Marinka pegla—valček

Za tozadnji cenik in cene plošč se obrnite na

JOHN MARSICH, Inc.
463 W. 42nd ST., NEW YORK

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.—

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Podprite napad! — Kupujte bonde 4. Vojnega posojila.

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$2.50
STANE SEDAJ 2.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Andrej Ternove
Spisal Ivan Albrecht
Cena 50 centov

Balade in romance
3. izdaja — A. Aškerc
Cena 50 centov

Ko smo šli v morje bridkosti
Spisal Rev. K. Zakrajcar
Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal Ilmance in anjke in pripravil "strup" za Jugoslavo in njihovo državo že dolgo prej kot to je napadel.
Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.
Cena \$2.—

Živi izviri
Spisal Ivan Matičič
Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.
13 poglavij — 413 strani
V platnu vezano
Cena \$2.—

Duhovni boj
(Izšla družba sv. Mohorja)
L. Skupoli
Cena 50c

Ako naročite knjigo, priložite k naročilu U. S. oziroma Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znakah po 2 oziroma 3 cente.

Državlanski priročnik
(V slovensčini)
Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
Cena 50 centov

POUČNI SPISI

Pohorske poti
Spisal Janko Glaser
Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo
(F. J. Kern) — Vezana knjiga
Cena \$2.—

Brezposelnost
Spisal Fran Erjavec
Cena 50c

Problemi sodobne filozofije
Spisal Dr. France Veber
Cena 50c

Mlekarstvo
Spisal Anton Pevec, 8 slikam.
164 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v slovenskem jeziku.
Cena 50 centov

Obrotno knjigovodstvo
258 strani, esana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti na stavbo, umetno in strojno knjigovodstvo ter selosolivarstvo.
Cena \$1.—

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"
V tej knjigi so vse pojasnile in skloni za naseljenca.
Cena 50 centov